

Telegraful Român

Anul 165 • nr. 47-48

15 decembrie 2018

«NAȘTEREA DOMNULUI – BUCURIA TAINEI ÎMPĂCĂRII OMENIRII CU DUMNEZEU»

Cuvânt pastoral la Nașterea Domnului – 2018

† LAURENȚIU,

Arhiepiscopul Sibiului și Mitropolitul Ardealului

„Veniți să ne bucurăm de Domnul, cunoscând taina ce este de față. Zidul cel despărțitor acum cade; sabia cea de foc se îndepărtează, heruvimul nu mai păzește pomul vieții, iar eu mă împărtășesc din dulceața din rai, de la care m-am îndepărtat prin neascultare...!”
(Stihiră a Vecerniei Nașterii Domnului)

Sărbătoarea Nașterii Domnului este un început al praznicelor și maica tuturor sărbătorilor, după cum spune *Sfântul Ioan Gură de Aur* [Sfântul Ioan Gură de Aur, *Cuvânt la Nașterea Mântuitorului nostru Iisus Hristos*, PG 56, 385-394], care ne aduce bucuria cea mare a *Tainei împăcării noastre cu Dumnezeu*. Pentru noi Crăciunul nu este o simplă comemorare sau o aducere-aminte de nașterea Mântuitorului, ci este o participare reală a noastră la acest eveniment din viața Domnului nostru Iisus Hristos. Cum putem noi deveni contemporani cu un eveniment petrecut acum 2000 de ani este și aceasta o mare taină. Cântările, colindele, imnografia Bisericii ne introduc în atmosfera de sărbătoare și prin ele ne alăturăm și noi îngerilor, magilor și păstorilor care Îl laudă pe Cel născut în ieslea Betleemului; însă cu adevărat contemporani cu istoria sfântă a mântuirii noastre devenim doar atunci când stăm la masă cu Hristos, la Cina Împărăției, atunci când la Sfânta Liturghie ne împărtășim cu Trupul și Sângele Lui, în care toate aceste evenimente ale vieții Lui sunt mereu vii și actuale și astfel ajungem să le simțim și noi atunci când ne apropiem de El cu „*frică de Dumnezeu, cu credință și cu dragoste*”.

Doar astfel putem înțelege de ce bucuria sărbătorii este, an de an, *mereu nouă, mereu actuală*, aducându-ne pace și binecuvântare în suflete.

În această bucurie cerească înțelegem că toată viața Mântuitorului Hristos descoperă Taina Iubirii nesfârșite a Sfintei Treimi pentru noi, oamenii, pentru că Cerul s-a unit cu pământul și noi ne-am împăcat cu Ziditorul nostru și viața lui Dumnezeu a devenit viața noastră. „*O, câte prilejuri de prăznuire sunt în fiecare din tainele lui Hristos! – taine al căror scop este unul: desăvârșirea și zidirea mea din nou și întoarcerea mea la Adam cel dintâi*”, exclamă *Sfântul Grigorie Teologul* [Sfântul Grigorie Teologul, *Cuvântarea a XXXVIII-a: La Arătarea lui Dumnezeu sau la Nașterea Mântuitorului*, PG 36, 329D] în omilia rostită la acest praznic, arătând că această sărbătoare este ziua de naștere a noii umanități, deplin unite și împăcate cu Creatorul ei.

Această mare sărbătoare, acest început al tuturor sărbătorilor ne vorbește de această Taină mare a creștinismului, despre modul în care Dumnezeu, Cel nevăzut, Cel atotputernic, Creatorul cerului și al pământului, a

dorit, a putut și a împlinit împăcarea Sa cu omul, pe care l-a zidit cu mâna Sa și care s-a depărtat de El prin neascultare.

Dumnezeu a creat lumea și toate făpturile raționale din nemărginita Sa iubire, dorind să împărtășească această viață tuturor creaturilor conștiente și care pot răspunde acestei iubiri cu dragostea lor. El a dorit astfel să întemeieze o *familie* în sensul cel mai înalt al cuvântului, în care El să fie *Tată* și să se bucure, prin Sfântul Duh, văzând alături de Fiul Său și pe alți „*fiu după har*”, care Îl cunosc și Îl iubesc pe El, pentru ca astfel Dumnezeu să fie totul în toate. Căderea omului în păcat a destrămat această familie, această *comunime*, omul alegând, la sugestia și prin lucrarea diavolului, să nesocotească porunca dumnezeiască și, în același timp, iubirea Ziditorului Său, căzând astfel, prin neascultare, în păcat și ajungând sub tirania amară a vrăjmașului și a morții.

În această stare de cădere au ajuns protopărinții noștri prin folosirea nefirească a *darului libertății* lor, primit odată cu darul vieții, împotrindu-se Dăruitorului, stare din care singuri nu mai puteau ieși. De aceea, Dumnezeu S-a făcut Om, ca pe om să-l mântuiască. Ca un Părinte milostiv, Tatăl a hotărât ca pe *fiul cel pierdut* să îl aducă din nou în sânul Familiei cerești și să îl *răscumpere*, trimițând în lume pe Însuși Unul-Născut Fiul Său.

Cu un astfel de scop, Dumnezeu trimite în lume pe Fiul Său, Care vine acum nu în tunete și fulgere ca pe Muntele Sinai, ci ca un *Prunc smerit*, născut dintr-o Fecioară Precurată, și Care Și-a asumat firea noastră pentru a o înnoi și pentru a o uni pe veci cu Sine și a o duce pe umeri din nou la Tatăl: „*Dumnezeu este pe pământ*, spune *Sfântul Vasile cel Mare*, *Dumnezeu este acum între oameni nu prin foc și prin trâmbiță și prin munte fumegând sau prin nor și prin vijelie care înfricoșă sufletele celor ce ascultau pe legiuitori, ci prin trup în chip blând și plăcut vorbind celor de același neam. Dumnezeu în trup; nu din depărtări lucrând, ca la prooroci, ci avându-și umanitatea articulată și unită cu Sine Însuși și întorcând la Sine, prin trupul înrudit cu noi, toată umanitatea*” [Sfântul Vasile cel Mare, *Omilie la Nașterea Domnului*, PG 31, 1460A].

(continuare în p. 2)

† IRINEU,
Arhiepiscop
al Alba Iuliei

PASTORALĂ LA NAȘTEREA DOMNULUI – 2018

După căderea în păcat și după alungarea din Rai a strămoșilor noștri Adam și Eva, lumea căzută „stătea în întuneric și în umbra morții” (Mt. 4, 16). Omul se simțea părăsit de Creatorul său și era trist și însingurat. Acestei suferințe cumplite – consecință a îndepărtării omului de Părintele său – îi pune capăt Fiul lui Dumnezeu, Care S-a întrupat și S-a născut printre muritori, ca să ne izbăvească de păcatul strămoșesc și să ne ofere „bucuria mântuirii” (Ps. 50, 13).

Un înger s-a arătat atunci păstorilor din Betleem, zicându-le: „Vă binevestesc vouă bucurie mare, care va fi pentru tot poporul; că în cetatea lui David vi S-a născut azi Mântuitor, Care este Hristos Domnul” (Lc. 2, 10-11). De atunci, noi avem un motiv consistent de bucurie, drept pentru care și Sfântul Ioan Gură de Aur îndeamnă: „Dumnezeu pe pământ S-a arătat în trup și cu oamenii a petrecut. Să ne bucurăm dar și să ne veselim, iubitorilor!”.

Dreptmăritori creștini,

Scopul lucrării răscumpărătoare a lui Hristos a fost risipirea tristeții și a durerii omului, cauzate de căderea în păcat și de moarte. Totodată, scopul lucrării Sale mântuitoare a fost să ne ofere posibilitatea de a viețui lângă El, de a trăi propria Sa viață, o viață de bucurie adevărată. Înainte de Pătimirile Sale, Domnul a grăit ucenicilor Săi și nouă tuturor: „Acestea le grăiesc în lume, ca să fie deplină bucuria Mea în ei” (In. 17, 13). După Învierea Sa, Iisus va transmite bucuria Învierii femeilor mironosițe și lumii întregi, zicând: „Bucurați-vă!” (Mt. 28, 9). Cum să nu ne bucurăm știind că „dacă Domnul nu s-ar fi făcut om, n-am fi înviat din morți, răscumpeți de păcate, ci am fi rămas morți sub pământ”, precum afirma Sfântul Atanasie cel Mare.

Hristos, „Păstorul și Păzitorul sufletelor noastre” (I Pt. 2, 25), este izvorul bucuriei veșnice. El nu dorește nimic altceva decât să ne facă părtași la imensa Lui bucurie, dar, din nefericire, astăzi mulți oameni sunt triști. Unii sunt zdrobiți de grijile vieții materiale, în vreme ce le-ar fi de ajuns să se încredințeze Providenței divine pentru a afla seninătatea. Alții sunt stăpâniți de trufie neînfrănată, de ambiții deșarte, de gelozie amară și de căutarea neliniștită a bunurilor pământești, care nu sunt niciodată suficiente pentru a le umple sufletul. Alții sunt victime ale poftelor dezordonate, ale febrei simțurilor, care le face inima nesimțitoare la savoarea celor spirituale. Avea dreptate

(continuare în p. 2)

«NAȘTEREA DOMNULUI – BUCURIA TAINEI ÎMPĂCĂRII OMENIRII CU DUMNEZEU»

(urmărire din p. 2)

Așa a dorit Înțelepciunea dumnezeiască să îl răscumpere pe omul cel căzut: pentru a Se putea împăca cu el, Dumnezeu a dorit să vină El, cu toate darurile bunătății Sale, într-un mod minunat și smerit spre făptura Sa, coborându-Se la posibilitățile ei de primire a acestei bogății. „*Dacă nu S-ar fi coborât la posibilitățile noastre de primire a bogăției Lui, spune părintele Dumitru Stăniloae, nu ne-ar fi îmbogățit pe noi, ci ne-ar fi lăsat așa cum eram, sau ne-ar fi desființat prin atotputernicia manifestată a Sa. Coborârea Lui e condiția întâlnirii cu noi la nivelul în care putem primi bogăția Lui. Coborârea Lui e condiția îndumnezeirii noastre și împăcării noastre cu El*” [Pr. Prof. Dumitru Stăniloae, *Teologia Dogmatică Ortodoxă*, vol. I, p. 31].

lubiți credincioși,

Taina acesta mare a împăcării omului cu Dumnezeu, pe care ne-o pune în fața sufletelor noastre acest Praznic împărătesc, ne îndeamnă pe fiecare din noi să ne întrebăm: cum poate fi mereu actualizată această împăcare a omului cu Dumnezeu? Cum și de ce trebuie să ne împăcăm cu Dumnezeu?

Toată viața noastră este o cale de întoarcere la Casa Părintelui Cerească, cale pe care întâlnim multe primejdii și multe neazuri, care adesea ne abat de la destinația spre care am pornit. Cu orice abatere, cu orice deviere de la drum prin păcate, prin ispite, prin încercări, ființa noastră slăbește și se depărtează de Dumnezeu. Atunci, conștiința, călăuză noastră tainică din inimă, glasul lui Dumnezeu din noi, ne avertizează că am părăsit calea și ne-am îndepărtat de Ziditorul nostru. Dacă în lumea noastră materială, atunci când ne rătăcim, trebuie să apelăm la ajutor și apoi să ascultăm de glasul și sfatul celui care vrea să ne călăuzească pentru a găsi din nou calea pierdută, tot așa, atunci când conștiința ne spune că am părăsit calea spre Patria Cerească, trebuie să alergăm la *duhovnic* și să ne împăcăm cu Dumnezeu, prin Tainele Bisericii. Doar așa vom putea dobândi mântuire sufletelor noastre, doar așa pacea de sus va stăpâni inimile noastre și bucuria cerească va împlini viața noastră.

În Biserică, totul este ca în familie. Noi toți suntem o mare familie. Avem un Tată Cerească și, prin Sfântul Duh, noi toți suntem – prin Botez – frați ai lui Iisus Hristos și de aceea avem datoria să primim și să împlinim ceea ce Fratele nostru mai mare ne învață, prin Sfintele Sale Evanghelii, cum să împlinim poruncile Părintelui Cerească, ca la sfârșitul vieții noastre să ședem toți, din nou, împreună cu El la masă, în Împărăția iubirii Sale.

Așa să primim Biserica, drept familia noastră. Nu suntem ai nimănui. Suntem toți „copiii” lui Dumnezeu. Toți suntem frați și, ca în orice familie, știm că Tatăl, ca orice părinte, ne iartă greșelile atunci când venim cu sinceritate la El și ne cerem iertare. Dumnezeu ne vede ca pe niște fii și adesea, pentru îndreptarea noastră, ne și ceartă: „Căci pe cine îl iubește Domnul îl ceartă...” (Evrei 12, 6). El ne ceartă și ne povățuiește pentru că vrea să aibă cu noi o legătură vie, personală și sinceră, care se cultivă prin rugăciune, prin postire, prin paza poruncilor și prin ascultare de Cuvântul Evangheliei. Dumnezeu vrea ca în orice eveniment al vieții noastre să putem alerga cu sinceritate la El ca la singurul Părinte, ca la singurul Ajutor, ca la singura noastră Scăpare, și dorește mult ca în orice moment să putem alerga la Biserică și să ne mărturisim Lui sincer toate păcatele și toate neajunsurile noastre. El vrea

să trăim în sânul Familiei Lui, căci doar în sânul acestei familii cerești sufletele noastre pot dobândi odihnă și pace. Doar în sânul acestei familii noi putem trece peste toate suferințele și încercările acestei vieți, peste toate bolile, încercările, necazurile, dezbinările și amărăciunile pe care le aduce asupra noastră vrăjmașul diavol. De aceea a venit El la noi, ca să ne aducă din nou acasă, în Familia noastră cerească, de unde am fost răpiți, prin neascultare, de vrăjmașul diavol. De aceea a venit El la noi, pentru că știe că singuri, fără El, nu putem face nimic (Ioan 15, 5) și nu putem găsi calea spre Casa Tatălui. A venit ca să ne învețe, să ne povățuiască, să ne dea porunci și, mai mult, să Se sălășluiască în sufletele noastre prin Sfintele Taine și din interior să ne ajute cu puterea dragostei Sale, în calea spre Casa Tatălui cerească.

lubiți frați creștini,

Suntem în an aniversar și ne bucurăm de *darul unității* pe care Dumnezeu ni l-a făcut cu un secol în urmă. Însă, ca orice dar, și acesta presupune o responsabilizare a noastră de a-l păstra și de a-l pune în lucrare. Unitatea dintre noi este atât de mult încercată în ultimul timp. Dezbinarea la toate nivelele tinde să se generalizeze, astfel încât forța de unitate, de coeziune, a poporului nostru dobândită prin Unirea din 1918 este tot mai vlăguită. În acest context, noi toți trebuie să fim uniți în lupta pentru păstrarea și perpetuarea valorilor creștine și perene ale neamului nostru. Împăcându-ne cu Dumnezeu, ne vom împăca și cu aproapele nostru. Împăcându-ne cu Dumnezeu, vom înțelege că tot ce avem, familia, copiii, țara aceasta, toate sunt un dar de la Dumnezeu, și aceste daruri trebuie să le păstrăm pentru că ele alcătuiesc adevărata noastră identitate.

Să Îl rugăm pe Preabunul Dumnezeu să ne ajute să nu risipim darurile Sale, să ne înțeleptescă și să ne învețe cum să le folosim pentru ca unitatea neamului nostru să se consolideze tot mai mult, pentru ca astfel să putem să ne bucurăm cu toți sfinții în Împărăția cea viitoare.

În acest mare Praznic al bucuriei împăcării noastre cu Dumnezeu, prin venirea în lume a Fiului lui Dumnezeu, suntem chemați să punem la suflet îndemnul *Sfântului Vasile cel Mare*, care zice:

„Să primim, așadar, bucuria cerească în inimile noastre, căci această bucurie o binevestesc îngerii păstorilor. Cu magii să ne închinăm, cu păstorii să slăvim, cu îngerii să dănuim «că ni S-a născut astăzi Mântuitor, Care este Hristos Domnul. Dumnezeu este Domnul și S-a arătat nouă» nu în înfățișarea lui Dumnezeu, ca să nu sperie pe cel neputincios, ci în înfățișarea robului, ca să elibereze pe cel rob. Cine e așa de amorțit cu sufletul, cine e așa de urăcios ca să nu se bucure, să se veselească și să tresalte cu cei de față? De obște este praznicul pentru toată zidirea. Acesta dă lumii cele mai presus de lume. Pe îngerii îi trimite Dumnezeu la Zaharia și la Maria; pune corurile de îngeri să spună: «Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace, între oameni bunăvoire» (Lc. 2, 14). Stelele străbat cerul, magii sunt mișcați dintre neamuri, pământul primește în peșteră, nimeni să nu mai fie supărat. Să pronunțăm și noi un cuvânt de veselie; să dăm nume praznicului: Arătarea Domnului și venirea Lui la noi! Să prăznuim cele de mântuire lumii, ziua de naștere a umanității noastre, căci astăzi s-a dezlegat osânda lui Adam și nu mai auzim cuvintele: «pământ ești și în pământ te vei întoarce» (Fac. 3, 19), ci «de Cel cerească te-ai legat, la cer te vei sui» [PG 31, 1472-1473].

PASTORALĂ LA NAȘTEREA DOMNULUI – 2018

(urmărire din p. 2)

Fericitul Ieronim care spunea: „Ar fi o nebunie să gândim că e cu puțință să ne desfătăm cu lumea și să împărțim cu Hristos”.

Bucuriile acelor desfătări pământești și trupești, ale acelei „dolce vita”, sunt fugare, trecătoare și amăgitoare. Ele nu ne asigură odihna cea adevărată și succesul durabil. E probabil ca buzele să rădă, însă omul rămâne înrobitor și, mai devreme sau mai târziu, conștientizează cu disperare golul său sufletească înfricoșător. Doar bucuria lui Hristos poate să umple ființa omenească și să ne facă, într-adevăr, fericiți și veseli. Filozoful francez Blaise Pascal (†1662) ne arată acest lucru din experiența lui personală, afirmând: „Niciun om nu este mai fericit decât creștinul adevărat”.

Bucuria creștinească este roadă a Duhului Sfânt în sufletul omului credincios și iubitor de Hristos și de semenii (cf. Gal. 5, 22) și arună a bucuriei veșnice din Împărăția lui Dumnezeu (cf. Rom. 14, 17). Ea este vlăstarul credinței, fiindcă numai cel care crede în Hristos și trăiește după Evanghelie, doar acela poate să simtă măreția și frumusețea bucuriei curate. Sfântul Vasile cel Mare ne încredințează că „pentru cel drept, bucuria cea dumnezeiască și cerească este continuă, pentru că în cel drept locuiește o dată pentru totdeauna Duhul Sfânt”. Bucuria lui Hristos este siguranța neclintită a celui răscumpărat, este o realitate spirituală care îi îmbrăță inima și îi adapă sufletul și trupul.

Creștinii trebuie să fie depozitarii bucuriei lui Hristos și să o transmită tuturor aceluia pe care-i întâlnesc. Bucuria, ca dar al lui Hristos, se răspândește asupra tuturor celor ce-și deschid inimile trăind pentru alții, fiindcă bucuria egoistă nu are viață lungă. Miezul bucuriei noastre trebuie să fie de a dăruia bucurie în lucrurile obișnuite, bine știind că toate cuvintele bune pe care le rostim și toate faptele bune pe care le săvârșim spre folosul semenilor noștri sunt izvor de bucurie, pentru că ele sunt semne luminoase ale „credinței lucrătoare prin iubire” (Gal. 5, 6). De asemenea, bucuria constă în practicarea frecventă a jertfelor mărunte și în acceptarea umilințelor providențiale, care ne purifică și ne sfințesc. Iată de ce Clement Alexandrinul îndeamnă: „Să ne ungem cu parfumul cel pururea viu al bucuriei!”.

lubiți credincioși,

La 1 Decembrie 1918 s-a pecetluit desăvârșirea unității noastre într-un singur stat unitar, ca urmare a luptelor seculare, a suferințelor și a jertfelor fiilor poporului român. Cu acest prilej al împlinirii visului lor de aur, s-a dezlănțuit o însuflețire fără seamăn, o uriașă simfonie a conștiinței naționale. Atunci, cetatea gloriei lui Mihai Viteazul, Alba Iulia, s-a umplut de cântece patriotice, de aclamații frenetice, de aplauze torențiale și de steaguri tricolore ce fluturau deasupra mulțimii. Acest entuziasm l-am manifestat și noi care am celebrat Centenarul Marii Uniri, înțelegând că Dumnezeuul întrupat în istorie, răstignit, înviat și „înălțat întru slavă” (I Tim. 3, 16) poate oricând să transforme umilința noastră în binecuvântare, crucea noastră în biruință și tristețea noastră în surâs de fericire.

Crăciunul, sărbătoarea bucuriei senine, ne cheamă să ne alipim de Mântuitorul lumii, Care ne vrea în slujba Sa cu bucurie: bucuria credinței, bucuria rugăciunii, bucuria muncii, bucuria dăruirii și chiar bucuria de a suferi în încercări. Aproape de Hristos, „Soarele dreptății” (Mal. 3, 20), noi ne vom bucura în orice situație, pentru ca, apoi, să transmitem raze de bucurie către cei din jurul nostru care sunt triști, însingurați, melancolici, oboșiți, istoviți și zdrobiți. Toți creștinii trebuie să se bucure că au primit eliberarea din robia păcatului și a morții veșnice. Convins de acest adevăr mântuitor, vă adresez urări de bine și, cu voioșie sfântă, vă zic tuturor: „Lăudați și cântați / Și vă bucurați!”.

SCRISOARE PASTORALĂ NAȘTEREA DOMNULUI 2018

Sărbătoarea Crăciunului, praznicul împărătesc al Nașterii Domnului, ne prilejuieste tuturor, întotdeauna, an de an, bucuria serbării împreună, a comuniunii, a dragostei, în atmosfera de taină, de vis, netrecătoare, a resorturilor celor mai profunde ale umanității noastre, cu încărcătura duhovnicească de neuitat a amintirilor, trăirilor, experiențelor unice alcătuitoare ale structurii noastre celei mai profunde, mai intime, mai încărcate de unicitate, de prospețime spirituală, de omenie.

Serbarea Nașterii lui Hristos are o semnificație inegalabilă în sufletul oricărui creștin, în etosul oricărei comunități revendicate de la Domnul și Dumnezeu nostru, Fiul lui Dumnezeu Care S-a întrupat din Fecioara Maria. Iar poporul nostru, creștin dintru începuturi, nu face excepție. Puterea semnului venirii în lume a Cuvântului lui Dumnezeu, Logosul, stă în împreună-prăznuirea, cu bucurie și veselie, a evenimentului cosmic ce s-a petrecut odinioară. Miraculoasa naștere este și rămâne un reper universal, omagiat anual în splendoarea comuniunii și familiarității întregii creații.

La ospățul duhovnicesc al Nașterii Domnului, la care este invitată umanitatea în întregul ei, noi, creștinii, avem luminoasa îndatorire de a vesti tuturor că nimeni nu trebuie să fie singur la marea sărbătoare a lumii. De altfel, Dumnezeu Creatorul, atunci când a făcut lumea și pe om, a zis: „Nu este bine să fie omul singur; să-i facem ajutor potrivit pentru el” (Facere 2, 18). Și Dumnezeu i-a dăruit lui Adam pe femeia sa, Eva. Așa s-a ivit prima familie din istoria umanității. Iar Crăciunul este sărbătoarea familiei.

Nașterea Domnului este, poate, cea mai îndrăgită sărbătoare, din cuprinsul anului bisericesc, pentru familia creștină. Ea este serbarea tuturor oamenilor, a creștinilor îndeosebi, a familiilor în special, a copiilor, cu precădere. De aceea, ea le este dedicată și atenția noastră, a tuturor, spre ei se îndreaptă în aceste zile. Este și motivul pentru care, de orfani, în primul rând, este bine să ne aducem aminte. Și nu numai, pentru că mulți semeni ai noștri sunt în dificultate, spre ei se cuvine să ne îndreptăm dragostea, prețuirea, resursele noastre.

Neprețuiții și neuitații mei fii duhovnicești,

La împreună-prăznuirea noastră nu este bine să fie nimeni singur. Da, știm, din revelația dumnezeiască, din Sfânta Scriptură, din Sfintele Evanghelii, că Fiul lui Dumnezeu Înomenit, Domnul nostru Iisus Hristos, la nașterea Sa, S-a născut ca un străin, marginalizat, afară din cetatea Betleemului, în peșteră și în iesle, pentru că „nu mai era loc de găzduire” (Luca 2, 7) pentru Maica Domnului, Prea Sfânta Născătoare de Dumnezeu însărcinată cu Fiul Celui Prea Înalt și pentru logodnicul ei, Sfântul și Dreptul Iosif.

Și, deși S-a născut în exil, în sărăcie, în smerenie extremă, nașterea Sa, în umilița cea mai desăvârșită, a avut

proporții cosmice. Întreaga creație a luat parte: îngerii preamărind, doxologie sau slavoslovie aducând, ceea ce înseamnă cerurile spirituale laudă duhovnicească aducând Pruncului „înfășat, culcat în iesle” (Luca 2, 12), Îngerul Domnului vestind păstorilor, i-a îndemnat pe aceștia la închinare, iar ei, „grăbindu-se, au venit și au aflat pe Maria și pe Iosif și pe Prunc culcat în iesle” (Luca 2, 16).

Pe cer, steaua s-a arătat magilor de la Răsărit, iar ei au venit la Ierusalim întrebând și, aflând, au mers la Betleem cu darurile lor: aur, smirnă și tămâie. Universul întreg, astfel, vine și se închină Nașterii Împăratului Hristos. Pe lângă Steaua Orientului, regnul mineral îi oferă Domnului Peștera, regnul vegetal îi dăruiește ieslea cu paie, iar regnul animal îi aduce cinstirea cuvenită, împlinind proorocia lui Isaia: „boul își cunoaște stăpânul și asinul ieslea domnului său, dar Israel nu Mă cunoaște; poporul Meu nu Mă pricepe” (Isaia 1, 3).

Imaginile foarte plastice de mai sus se regăsesc în iconografia ortodoxă a praznicului și în iconografia sărbătorii, strălucit redată în icoanele Nativității și în cântările de strană, dar și în imaginarii culturale al popoarelor creștine, îndeosebi în civilizația Europei centrale creștine, în care sunt reprezentate scenele Nașterii Domnului în spațiile publice, în biserici, în casele creștinilor, unele dintre ele adevărate opere de artă, capitole întregi în enciclopediile de specialitate. În toate, comuniunea de dragoste și împreună-prăznuire, reflectată în mulțimea personajelor înfățișate.

Scumpii mei confrați, draga mea familie duhovnicească,

La serbarea Crăciunului nu este bine să fim singuri. Nici Domnul, când S-a născut, nu a fost. Deși smerit, departe de casele strălucite, marginalizat, nu a fost singur. Crăciunul este sărbătoarea familiei, a comunității. Unii dintre noi și-au pierdut familiile și sunt singuri. Nu este bine să fie așa. Nimeni nu trebuie să fie singur de Crăciun! Mulți dintre semenii noștri sunt părăsiți, uitați, abandonati, nu mai au pe nimeni, iar noi ne bucurăm de praznic în casele noastre, în familiile noastre, ca și cum noi am fi singuri pe pământ...

Iar acum, o, prea iubiți ai mei, iertați-mă, pentru sinceritatea cu care vă voi destăinui aceste adevăruri: în copilăria mea, la Arad, pe Calea Victoriei, am crescut educat de părinții și bunicii mei în cultul respectului și reverenței pentru toți oamenii. Și locuiau pe strada mea oameni de diferite naționalități și apartenențe religioase, români, maghiari, austrieci, germani, evrei, sârbi, romi, creștini ortodocși, greco-catolici, romano-catolici, reformați, baptiști, pentecostali, adventiști de ziua a șaptea, mozaici, dar și românii veneau de peste tot, arădeni, din oraș și din județ, bihoreni, ardeleni și din Vechiul Regat, refugiați din Basarabia și

† SOFRONIE,
Episcop
al Oradiei

Bucovina de Nord, din comunitatea istorică românească din Ungaria, din Voievodina și Valea Timocului. Și era o doamnă în vârstă, de altă lege și altă limbă maternă decât a mea, dar părăsită de ai ei, deși erau în viață. Mama mea, buna mea mamă de la care am învățat cum să mă port, mă lua de mână și mă ducea să stăm de vorbă cu biata bătrână, ore în șir, al căror rost nu l-am prins și înțeles atunci, dar mesajul lor, îngăduiți, să vi-l transmit acum. Sărmana doamnă, altădată proprietară înstărită și înconjurată de dragostea familiei, se spovedea, public, cu amar: nu trebuie să zici cuiva să-l bată Dumnezeu, ajunge să zici să-l bată singurătatea... Cutremurătoare, amare vorbe!

Dragii mei, iertare cerându-vă, încă o dată, că v-am făcut părtași, în clipe de bucurie, la asemenea trăiri, vă rog, din adâncul sufletului meu, cu toată cinstea cu care vă sunt dator, de vremelnic arhipăstor al sufletelor voastre, deschideți larg poarta minții, porțile inimilor, ferestrele voastre launtrice și primiți în casa sufletului pe toți cei ce au trebuință de dragostea voastră. Sunt atâția bătrâni singuri și părăsiți, uitați și care nu mai au pe nimeni, așa de mulți oameni sărmani și marginalizați, care nu au nevoie de mai mult decât de un zâmbet de pe fețele noastre. Haideți, să redescoperim, împreună, resturile de umanitate pe care le mai avem, care au mai rămas în sărmana noastră omenire în derivă, pentru ca nimeni, acum, de Crăciun, să nu rămână singur.

O, prea mult doriți fii și fiice duhovnicești, veniți să deschidem porțile sufletului și să lăsăm să intre, la ospățul duhovnicesc al praznicului împărătesc, pe toți cei lipsiți și flămânzi, goi și însetați, bătrâni și singuri, disprețuiți și uitați, căci, după felul cum îi vom prețui și îndestula, va fi și sentința noastră la judecata de apoi. Și dacă Dumnezeu a rânduit și a binecuvântat ca omul să nu fie singur pe pământ, nici noi să nu ne lăsăm singuri unii pe alții. Să ne iertăm, să ne îmbrățișăm, să ne rugăm unii pentru alții și, mulțumindu-I lui Dumnezeu pentru toate, să-L invocăm să vină în mijlocul nostru și să umple cu prezența Sa iubitoare toată singurătatea noastră, iar pustiul din inimile noastre să-l covârșescă cu harul Său, umplându-ne sufletele cu iubirea Sa de oameni, pentru ca nimeni, niciodată, la Crăciun, să nu rămână singur. Deși, nu toți doresc aceasta, datoria noastră creștină este să ne rugăm și să lucrăm pentru toți și pentru toate. Restul, știe Dumnezeu!

† ANDREI,
Episcop al
Covasnei și
Harghitei

ÎL PRIMESC EU PE HRISTOS ÎN BETHLEEMUL SUFLETULUI MEU?

Cuvânt Pastoral

la Nașterea Domnului nostru Iisus Hristos – 2018

„Fecioara astăzi, pe Cel mai presus de ființă naște, iar pământul peștera Celui neapropiat aduce, Îngerii cu păstorii slavoslovesc, iar magii cu steaua călătoresc. Că pentru noi s-a născut prunc tânăr, Dumnezeu cel mai înainte de veci.”

Condacul Praznicului

Repetând cuvântul „astăzi”, Sfânta Maică Biserică încearcă să ne introducă în duhul acestei mari sărbători a Nașterii Domnului nostru Iisus Hristos. Toate prepozițiile sunt la timpul prezent, toate au loc astăzi, toate se petrec în prezent.

Bethleemul se află la o distanță de 9 km de Ierusalim, a cărei traducere este Casa Pâinii, iar evenimentul nu este o veche poveste. Evenimentul Dumnezeieștii întrupării este un fapt care s-a petrecut în istorie, dar bucuria și binecuvântarea Lui îmbrățișează întreaga istorie, toate epocile și întreg neamul omenesc.

Străbatem zile cu adevărat grele. Ceea ce ne lipsește nu este istețimea, nici puterea, nici banul sau așa zisele valori. Sărăcia noastră este duhovnicească. Ceea ce ne lipsește este Persoana Hristos.

Întreaga istorie până la Hristos este pecetluită de așteptarea lui. După cum scrie la Cartea Facerii: „... Nu va lipsi sceptru din Iuda, nici toiag de cârmuitor din coapsele sale, până ce va veni Împăciuitorul, Căruia i se vor supune popoarele” [Biblia, *Sfânta Scriptură*, EIBMO, București, 2013, *Facere* 49, 10].

În perioada de după Hristos așteptarea sosirii Domnului s-a transformat în așteptarea întâlnirii și împărtășirii cu El. Acesta este sensul Praznicului Crăciunului. La acest Praznic observăm bucuria Tatălui când s-a văzut împlinit în Fiul. Dumnezeu Omul se face Prunc, vine în brațele noastre. Cum s-ar fi petrecut lucrurile dacă Maica Preacurată și bătrânul Iosif ar fi bătut la ușa mea:

„La ai săi, El a venit/Și ei nu L-au primit”.

Îl primesc eu pe Hristos în Bethleemul sufletului meu? Hristos Domnul a venit în lume să sfințească umanitatea, iar Fecioara Maria i-a oferit trupul ei curat, a devenit Născătoare de Dumnezeu. Din nou ne prosternem în fața ieslei din Bethleem, fiind călăuziți de îngeri: „Nu vă temeți. Căci iată vă binevestesc vouă bucurie mare, care va fi pentru tot poporul. Că vi s-a născut azi Mântuitor, care este Hristos Domnul” [Luca 2, 10-11].

Și ce găsim acolo? „Un Prunc înfășat culcat în iesle” [Luca 2, 12].

Este Pruncul Prenevinovat prevestit de Proorocul Isaia: „Căci Prunc s-a născut nouă, un Fiu s-a dat nouă, a Căruia stăpânire este pe umărul Lui și se cheamă numele Lui, Înger de mare sfat, Sfetnic minunat, Dumnezeu tare, biruitor, Domn al Păcii, Părinte al veacului ce va să fie” [Isaia 9, 5].

În sufletele noastre ca și în sufletele păstorilor ce se închinau Pruncului, răsună lauda îngerilor „Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace, între oameni bunăvoire” [Luca 2, 14]. Pruncul prenevinovat vine într-o lume, în Anul Centenar, dezbinată și plină de ură ca să aducă înfrățirea și bună-nvoirea. Nu zadarnic ne îndeamnă colindul: „Acum te las, fii sănătos,/Și vesel de Crăciun/Dar nu uita când ești voios,/Creștine să fi bun.”

Relatând ce s-a întâmplat atunci Colindele noastre Îl văd pe Pruncul Iisus: „Mititel înfășețel în scutech de bumbăcel”, sau: „Și-a născut un Prunc Frumos/Și-L numi Iisus Hristos/L-a născut în iesle jos,/Să ne fie de folos: L-a născut pe fân uscat,/Să ne scape de păcat”.

Contemplând și noi Taina Întrupării Pruncului Nevinovat îi zicem: „Cel ce din veci Te-ai născut din Tatăl și la plinirea vremii Te-ai întrupat de la Duhul Sfânt și Te-ai născut cu trup din Sfânta Fecioară Maria ca să ne mântuiești din robia păcatului, pace lumii Tale dăruiește și ne izbăvește pe noi de toate ispitele și necazurile, ca să

cântăm Ție cu ușurință așa: Iisuse, Fiul lui Dumnezeu, Cel ce cu trupul în peșteră Te-ai născut, miluiește-ne” [Acatistul Nașterii Domnului, *Condacul 1*].

Trăim realitatea unor vremuri, în care și la noi în țară ca peste tot în lume, Crăciunul se arată foarte devreme, scaldat într-o risipă de lumini și culori așezate pe stâlpi, copaci, balcoane, prin grădini, pe acoperișul clădirilor. Bucuria este a copiilor, Moș Crăciun, pe cât de bătrân atât este de darnic și din desagă făgăduiește și bucură cu daruri.

În nici o altă sărbătoare tradiția nu este atât de strânsă, ba chiar îngemănată cu istoricul ei religios. Colinda îl vestește pe Dumnezeu Pruncul. În tradiția românească copii sunt cei mai autentici ambasadori ai veșnicului Bethleem, purtătorii adevăratei tradiții a colindelor care oferă o tainică înțelegere a acestui Mare Praznic al Nașterii Domnului. Moșii și strămoșii noștri aveau o mai dreaptă înțelegere a acestui praznic decât avem noi astăzi. Copleșiți de atâta simț al istoriei, observăm pe un Iisus al ei, care s-a născut cu aproape două mii de ani în urmă, o dată pentru totdeauna, a cărui întrupare o sărbătorim printr-o amintire liturgică și printr-un ospăț la care El nu a fost poftit. Imnografi din Bizanț știau mai mult decât pricepem noi din cântările lor, că Nașterea Domnului anuală, este mai mult decât o comemorare, mai mult decât o masă festivă. Ea nu este numai amintirea evenimentului, ci evenimentul însuși, real ca cel din Bethleem. Taina euharistică presupune prezența pâinii ce se preface în Trup și vinul în Sânge, nu în zadar Proscomidiarul are chipul Peșterii. Așezate în Sfintele Vase ele sunt purtate în procesiune și așezate pe Sfânta Masă ca un Trup în devenire.

Cuviosul Roman Melodul cântă: „Fecioara astăzi pe Cel mai presus de ființă naște” [Condacul Nașterii Domnului, *glasul 8, Mineiul lunii Decembrie, Ziua 25*], el credea în acel „astăzi” ca într-un moment în care întruparea se repetă pentru noi, la modul tainic, dar nu mai puțin real.

Când însă vorbeau cei vechi ai noștri, cu multă nostalgie mă gândeam la vechile noastre colinde de Crăciun, una din moștenirile cele mai prețioase pentru înțelegerea noastră de oameni ai locului și neamului românesc.

Colindele sunt bătâne, născute cu neamul omenesc, dar în același timp foarte tinere, ele vestesc Nașterea Domnului. Ele au menirea să ne facă fericiți și împreună să ne înălțăm duhovnicește ca să ne ridicăm mintea la Cel care a venit pe pământ pentru mântuirea noastră, „Să se nască,/Și să crească/Să ne mântuiască.”

Colindele se cântă în Postul Crăciunului și în zilele de sărbătoare ale Nașterii Domnului împletindu-se cu cântecele de stea, cu tradițiile creștine de Anul Nou și de Bobotează.

Ele păstrează legătura vie dintre cult și cultură în limba vechilor cazanii, tradiție creștină din secolul IV în România. Ele se cântă pe muzică apropiată de cea a doinelor și baladelor românești. Conținutul lor teologic, versificat cu simplitatea și mlădirea artistică a omului curat la suflet și iubitor de Dumnezeu își are izvorul în Sfânta Liturgie și în învățătura Bisericii despre taina mântuirii noastre în Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu. Ele sunt exprimate în cuvinte simple, ușor de înțeles și de memorat de către credincioși. Pruncul Iisus și Maica Preacurată și prenevinovata, Fecioara Maria stau în centrul tuturor colindelor autentice. Îngerii, Păstorii și Magii, natura înconjurătoare și întreg cosmosul își află sensul existenței prin participarea la minunea Nașterii Mântuitorului în ieslea din Bethleemul Iudeii.

În colinde se arată familiaritatea oamenilor cu Dumnezeu-Copilul Cel ce este „Mititel înfășețel, în scutech de bumbăcel”. În colinde se arată taina lui Dumnezeu, care este cântată, El coboară din ceruri și vine pe pământ. Se naște din Fecioară într-o peșteră săracă, pentru că Dumnezeu dorește să sfințească și să mântuiască lumea din interior, cu acordul libertății ei. Colindele reprezintă legătura vie a credinței Bisericii și a iubirii ei față de Hristos Domnul, ca răspuns al oamenilor la iubirea smerită și milostivă al lui Dumnezeu cel Veșnic, care S-a făcut om pe pământ, pentru a dăruia oamenilor viață veșnică [Cuvântul rostit de Preafericitul Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, la finalul Concertului de colinde intitulat „Răsăritul cel de sus”, 2017, *Aula „Teotist Patriarhul”*].

Colindele se cântă în cor, împreună, în stare de comuniune, pentru că persoanele care le cântă, copiii, tinerii sau vârstnicii, reprezintă cetele de îngeri, care au cântat la nașterea Fiului lui Dumnezeu în Bethleem.

„Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace, între oameni bunăvoire” [Luca 2, 14]

Colindele sunt parte esențială a folclorului religios, ele sunt cea mai armonioasă îmbinare între cultul bisericesc și cultura populară. Ele sunt îndemn de bunătate, facere de bine, ospitalitate, cinste și omenie, eroism și dragoste de țară și armonie socială.

Într-un colind din secolul al XX-lea este exprimată și iubirea jertfelnică a soldaților români care au murit pentru realizarea unității naționale: „Busuioac, mărgăritar/C-au murit pentru Ardeal/Pe plaiul munților/În desimea brazilor/În mijlocul florilor/Apărând un tricolor!”

Cântarea Colindelor trebuie să ne apropie mai mult de izvoarele credinței noastre ortodoxe, să ne întărească în unitatea de credință și de neam.

Iubiți credincioși și credincioase,

Sfintele Sărbători sunt zugrăvite așa cum am văzut în universul colindelor noastre, ele ne aduc aminte că cel puțin două săptămâni din an putem fi mai buni la inimă, mai frumoși în gândire și mai curați la suflet. Din păcate, există printre noi creștini care sărbătoresc un Crăciun fără Iisus, o Bobotează fără aghiasmă, și un Sfânt Ioan fără cel mai mare om născut din femeie și un An Nou fără Sfântul Vasile, un Revelion continuu, fără sfârșit, condimentat cu vicii și narcotice. Gestul viciat devine mentalitate, iar mentalitatea deviantă răstoarnă valorile, consfințind anormalitatea drept normalitate, într-o libertate rău folosită. Astăzi suntem într-o căutare de soluții împotriva crizei și a sărăciei, dar nu vom face nimic fără remediile spirituale împotriva acestei crize lente și bine studiate care distruge conștiința tinerilor. În zadar ne vom strădui să curățăm pământul apărat cu sânge de strămoși, de gunoaiile vrăjmașe dacă-l vom lăsa populat cu oameni deformați și mutilați sufletește.

Vă rog părinților, ocrotiți-vă și educați-vă copiii în duh creștin. Este vorba de viitorul nostru ca neam, popor și patrie. Sfântul Apostol Pavel ne îndeamnă: „Voi părinților, nu întârâtați la mânie pe copii voștri, ci creșteți-ți întru învățătura și certarea Domnului” [Efeseni 6, 4].

Rugându-L pe Pruncul Mântuitor să ne ajute să ne creștem copii după modelul Lui și să fim nevinovați ca pruncii, ca să putem să moștenim „Raiul cel închis ce azi S-a deschis”, dorim ca praznicul Crăciunului, Anului Nou și Bobotezei să le petrecem cu bucuria pe care pruncii o au la sărbători.

DISPOZIȚIA SPRE DRAGOSTE A „ROMÂNIEI PROFUNDE”

Iată-ne prăznuind Crăciunul pentru a 100-a oară de la Marea Unire a românilor într-o singură țară. A fost atunci o bucurie imensă, o trăire de o mare intensitate, o revărsare colosală de dragoste între români. Atunci s-a reconfirmat în neamul nostru o convingere creștin-ortodoxă existentă dintotdeauna: aceea că **nu putem fi fericiți fără dragoste!** Dumnezeu Însuși este dragoste.

Din nefericire, fiecare generație, de la Adam și Eva până în contemporaneitate, verifică „pe propria-i piele” acest mare adevăr: că nu putem fi fericiți fără dragoste, că ceea ce este material nu ne ajută să atingem Absolutul, să fim fericiți! Trupul nu este capabil să ne furnizeze fericirea de care avem sete, chiar dacă îi împlinim toate exigențele: mâncare, băutură, satisfacerea pornirilor, faimă în lume etc.

Spune Sfânta Scriptură: *Mulțumind cu bucurie Tatălui, Celui Ce ne-a învrednicit pe noi să luăm parte la moștenirea sfinților, întru lumină. El ne-a scos de sub puterea întunericului și ne-a strămutat în Împărăția Fiului iubirii Sale* (Coloseni 1, 12-13). **Biserica este locul în care oamenii învață să iubească, unde se exersează în dragoste și transferă accentul de pe cele materiale pe cele spirituale.** Ortodoxia este generatoare de iubire între oameni, iar cei care nu știu să extragă acest lucru din realitățile bisericești se află pe o cale greșită. *Sculați, voi, români plugari, / Că pe cer s-a arătat / Un luceafăr minunat. // Ca lumea să-ntinerească, / Oamenii să-i înfrățească, / Unul pe-altul să iubească. // Cu toți zicem: „Să trăiți! / Și ca pomii să-nfloriți!”* [*** Colinde și cântece de stea I. Pentru cor cu voci egale (transcriere de Ioan Simionescu), Editura Aperta, Cluj-Napoca, 1994, p. 121].

Colindul popular românesc constată și **efectele lipsei dragostei**: *Iarba verde s-o mlăgit, / florile s-or cotropit, / Lumea rău s-o pângărit: / Suduie ficior pe tată / și maica face păcate / De-atunci nu-i mai rod în țară, / nici în grâu, nici în secară / Numai neghioară goală* [Colindul „Acolo-n sus, la Răsărit”, în vol. *Colindăm, noi colindăm. Colinde și cântece de stea, pițărâi, orații și interludii instrumentale, jocul caprei, urări de Anul Nou* (culese sub îngrijirea Dr. Dumitru Jompan), Editura Eurostampa, Timișoara, 2002, p. 56]. Colindul vrea să spună că lipsa dragostei produce declin social, o perpetuă răzvrătire și nemulțumire, un inconfort psihic colectiv. Pruncul Iisus a venit cu o ofertă de iubire, dar nu toți doresc să accepte această ofertă de

iubire, să-și hrănească ființa. Când iubim cu adevărat, forța negativă de impact a răului se atenuează, lipsurile pălesc și bucuria ni se revărsă în suflet.

La 100 de ani de la Marea Unire să ne oprim din **goana noastră spre viitor** și să ne aducem aminte cât de mult ne-a iubit Dumnezeu pe noi și cât de mult s-au iubit înaintașii noștri, încât au realizat ceea ce și-au propus, cât de mult au crezut în idealuri înalte, imateriale, transfiguratoare: *Păstorii, văzând în zare, / Din cer, o lumină mare, / Fluierau, cântau, toți se bucurau* [Colindul „O, ce veste!”, în *Colinde și cântece de stea...*, p. 54].

Dreptmăritori creștini,

De la căderea în păcat a lui Adam, istoria omenirii s-a transformat într-o istorie a luptei dintre bine și rău, a confruntării dintre dragoste și ură, fără ca vreodată, pe Pământ, una dintre acestea să dobândească biruința definitivă asupra celeilalte. Au fost momente în care a biruit dragostea, au fost momente în care a biruit ura. Adeseori oamenii s-au ridicat unii contra altora, călcând în picioare „Legea Dragostei” dată de Dumnezeu. Fiecare în parte facem același lucru în relațiile individuale. **Oamenilor căzuți, neîntorși cu fața spre Dumnezeu, le place să-și împartă, unii altora, suferințe.** Aceasta, pentru că învățăturile greșite le intoxică mintea. Cât zburcium pe Pământ până să ajungi să fii convins de importanța dragostei! Câtă experiență a durerii, a suferinței și a morții până să te convingi de valoarea dragostei! *Iar Irod, tiranul, craiul și dușmanul, / oastea și-o trimite, / pe prunci de-i ucide, / de doi ani în jos, / să taie pe Hristos. / Intră prin odaie, / toți copiii-i taie. / Vai, în greaua noapte, câtă crudă moarte! / Sânge preacurat, / cât s-o mai vărsat!* [Colindul „O, ce nebunie!”, în vol. *Colindăm, noi colindăm...*, p. 150]

Sfânta Scriptură ne înșiră mari proroci și împărați care și-au făcut din dragoste un far al vieții, un principiu de călăuzire pe cărările acesteia: amintim doar de patriarhul Avraam, de regele cel înțelept Solomon, de Iacov cel cu inimă bună, toți culminând cu Mântuitorul Iisus Hristos, născut într-o iesle sărăcăcioasă din Betleemul Iudeii în noaptea de Crăciun, ca să ne aducă aminte de „Legea Dragostei”. Și istoria noastră, a românilor, este presărată cu personalități care au știut să iubească, fiind modele pentru popor: Sfinții Voievozi Ștefan cel Mare și Constantin

† GURIE,
Episcop al
Devei și
Hunedoarei

Brâncoveanu, Cuviosul Daniil Sihastrul etc. *Stăpânirea ta până la marginea pământului!* (Daniel 4, 19) – spune textul Sfintei Scripturi. Deci, **iubirea va fi triumfătoare până la urmă**, și cei aflați în afara ei vor fi nefericiți.

La 100 de ani de la Marea Unire să ne strângem într-o **horă simbolică a iubirii** și să „zidim” relații armonioase între noi. „Catedrala Mântuirii Neamului” (la a cărei sfințire am participat sau asistat, fiecare într-o formă sau alta) nu este nicidecum o pretenție triumfalistă, ci un **simbol al izbăvirii românilor de sub toate stăpânirile străine**, de sub toate ocupațiile strivitoare ale celor care nu ne-au dorit binele; este „Catedrala Izbăvirii Neamului” de toate relele din istorie: *Bucuroși să prăznuim, / Cu daruri să dăruim, / La pământ plecându-ne, / Cu dor sărutându-ne* [Ibidem, p. 449].

Iubiții mei fi duhovnicești,

Biserica ne mai învață și faptul că **dragostea lui Dumnezeu nu exclude sancțiunea**. Va exista o Judecată a Neamurilor, când și Neamul nostru românesc va fi chemat să dea socoteală pentru modul în care și-a trăit „viața” pe Pământ, pentru modul în care a interacționat cu alte popoare, pentru maniera în care a aplicat creștinismul și Ortodoxia. Sfânta Scriptură nu este doar dătătoare de speranță și de consolare, ci ne invită și la veghere, la preocupare pentru „Ziua cea de pe urmă”.

Se conturează, așadar, și varianta excluderii, a deciziei punitive. Deci, promisiunea mântuirii nu este o mângâiere naivă pe creștet, ci ea ne invită la acțiune, încurajează, dinamizează. Iată cum este surprinsă ideea Judecății în colindul popular: *Domnul stătu crai în țară, / Țările se'nspăimântară! // Împrejurii-i, nor și ceață / Sprijinesc sfânta Lui față. // Și dreptatea lui tocmește / Scaunul ce-L odihnește. / Fulgerile Lui, ca para, // De strălucesc toată țara. / Pământul e plin de frică, / Munții se topesc și pică. // Și curg toți ca niște ceară, / Văzând pe Domnul în țară. // Că Tu, Doamne, și-a Ta mână, // Vrând, ne-ai zidit din țărână. / Cei drepti și în curăție / Te-așteapă cu bucurie!* [Colindul „Domnul stătu crai în țară”, în vol. cit., p. 303].

Grija față de răspunsul pe care îl vom da la Judecata de Apoi trebuie să prevaleze asupra „trebăluieților” din ograda proprie; trebuie să fim foarte selectivi cu deprinderile și înclinațiile care ne confiscă. Vine o vreme, și ea vine o singură dată, când vom fi invitați la o „altă nuntă” decât cele obișnuite; iar dacă noi găsim scuze, invitația se suspendă, ușile se închid [Știind că ne va judeca Dumnezeu dragostea, să ne întrebăm: *Când învățăm noi, oare, să prețuim dragostea? Răspunsul este paradoxal: Adeseori învățăm valoarea dragostei când nu o avem, când nu beneficiem de ea. Atunci când suntem victimele lipsei de dragoste a semenilor! Și, de-a lungul istoriei, am avut această cruntă experiență* (n. n.)]. În loc să pătrundem la ospăț, ne blocăm într-o sală a așteptării fără termen, într-un spațiu al excluderii. Rămânem acolo unde am ales noi să rămânem. Nu Dumnezeu ne-a exclus, ci propria noastră decizie [Spune frumos Andrei Pleșu: *Securitatea personală și cea familială îți epuizează toate resursele. Salahoria repetitivă a cotidianului în cadența grijilor curente îți exclude din atenție timpul mesianic. Oamenii sunt măcelăriți în malaxorul lumesc, sufocați de griji*. Cf. Andrei Pleșu, *Parabolele lui Iisus*, Editura Humanitas, București, 2012, p. 195]. Crăciunul este sărbătoarea care **ne repune pe orbita duhovnicească** și ne amintește că noi nu suntem făcuți doar pentru lumea aceasta, ci pentru

(continuare în p. 6)

Dispoziția spre dragoste a „României profunde”

(urmare din p. 6)

Cer. De acolo a venit Fiul și acolo suntem invitați cu toții, după trecerea din viața aceasta.

De aceea, acum, la 100 de ani de la Marea Unire, să savurăm reușita acestui mare proiect de dragoste universală între români de pretutindeni și să nu uităm să **privim mai des la Cer**: *Busuioc verde pe masă, / Să fii, gazdă, sănătoasă! / La mulți ani, cu sănătate! / Dumnezeu vă dea de toate!* [Colindul „Florile dalbe”, în *Colinde și cântece de stea...*, p. 121].

Dragi fi întru Domnul,

Mulți dintre noi trăim cu memoria răului. Neiertarea este un depozit de răutate, pe care, dacă îl păstrăm în inimă, o facem spre propria noastră pierzare. Eliberarea de rău este în folosul nostru. Exorcizarea răului din propria ființă ne face bine! Spune Mântuitorul: *Tot așa și Tatăl Meu Cel ceresc vă va face vouă, dacă nu veți ierta – fiecare fratelui său – din inimile voastre!* (Matei 18, 35). Neiertarea cimentează acest rău în adâncurile noastre, făcându-ne prizonieri ai răutății.

Iubirea nu se negociază! Iubirea – ca regulă de viață – nu ne este propusă, ci impusă! Altfel, cădem din Împărăție și din creștinism. În esență, problema este aceasta: Lucrăm sau nu, exclusiv, cu energiile iubirii? Sau ne găsim argumente pentru a lucra și cu ura, disprețul, desconsiderarea semenilor? În cuvinte simple, suntem datori să iubim, pentru că El ne iubește. Iar izvorul (sau motivul) iertării Lui este mila, compasiunea. Azi, lipsa milei și a iertării sunt foarte răspândite; iar ura din inimă este contagioasă. *Vine Iuda cel bătrân, / Din picioare scârciobindu / Și din gură foc lăsându / Și din graiu spurcându* [Colindul „Colindă”, în *vol. cit.*, p. 170].

Există diferite etaje existențiale. Sus, în Cer, stăpânește iubirea! Dar la nivelul nostru, în lumea spațiului și a timpului, în care trăim? Cel ce vrea să coboare Împărăția de Dincolo în viața lui trăiește după aceleași reguli: ale dragostei!

Iubiți creștini hunedoreni,

Care sunt **cercurile concentrice ale iubirii**? Pe orizontală, acestea sunt: familia propriu-zisă (soțul/soția și copiii), familia extinsă (părinții și rudeniile mai apropiate),

Fraților dreptmăritori,

Suntem vizitați, de Crăciun, de „Trimisul Cerului”, venit dintr-o altă lume. Noi înșine suntem născuți pentru

locul de muncă (un spațiu al interacțiunii însumând o treime din timpul unei zile), comunitatea de apartenență (parohia, grupurile de interacțiune) și societatea (comunitatea extinsă). Iar pe verticală: Dumnezeu (Sfânta Treime), ceata sfinților (cu precădere cei mai apropiați fiecăruia dintre noi; pentru cei mai mulți, Maica Domnului), îngerul păzitor și toți cei iubiți care au răposat (vii într-o altă lume, prezenți în iubirea noastră datorită faptelor lor, de pe când erau încă în viață).

Iubirea se exprimă prin seninătate, naturalețe, delicatețe, respect, sinceritate, bun simț și bun gust. Este de o importanță capitală să știi să cucerești și să întreții stima celui alt. Încrederea reciprocă este decisivă într-o lume în care domină incertitudinea, generând anxietăți și angoase. În această lume este nevoie de un partener de viață stabil și echilibrat, care să ofere garanții de viitor și un proiect de viață credibil.

Relația de iubire nu este constrângere, ci siguranță, securitate. **Când iubești, ești fericit că ești!** În dragostea adevărată fiecare dă mai mult decât primește; cel care iubește, oferă ceva din el însuși. *Hristos vine-ncetinel / spre Patimă, ca un miel. // La poartă e-ntâmpinat, / Toți „Osana!” I-au cântat. / Pruncii, cu stâlpare în mână, / Cântă, cu toți, împreună* [Ibidem].

veșnicie, suntem nemuritori cu sufletul, dar am ucis acest adevăr din conștiința publică și din cea individuală. Deși suntem ființe născute pentru cer, noi ne-am făcut prizonieri a ceea ce trece. Am uitat legătura strânsă dintre eternitate și iubire, dintre puterea noastră de a gusta infinitul și exersarea în dragoste a ființei noastre. **Iată exigențele României profunde!**

Colindul ne îndeamnă: *Ia, deschideți Poarta, mare! / Să vă zicem o cântare: / Nu suntem nici domnișori, / Ci harnici, voinici, feciori; / Vă urăm, cu veselie, / Crăciunul să vă mângâie; / Floarea noastră-i sănătatea; / Gazdă, s-aveți de ea parte!* [Colindul „Flori de măr cad la fereastră”, în *vol. cit.*, p. 153].

Împreună cu ceata de feciori Vă dorim și noi ca bucuria Crăciunului să vă umple viața! Harul lui Dumnezeu să vă cerceteze inimile și belșugul să nu lipsească din nicio casă în aceste zile de Sfinte Sărbători! Iar gazdei îi urăm să aibă **mulți colaci în poală, cârnați la subsuoară și mult caltaboș în oală!** [Ibidem]

Cu toții, la 100 de ani de la Marea Unire, să ne deschidem **poarta cea mare a inimii** spre Dumnezeu și spre semenii! *Dă-ne, la toți, bucurie. / Amin! Doamne, slavă Ție! / La mulți ani, s-aveți folos / De Nașterea lui Hristos!* [„Toată Legea Creștinească. Colind de stea din Ocna Sibiului”, în *vol. cit.*, p. 46]

Sărbători fericite! și La mulți ani!

La slăvitul Praznic al Nașterii Domnului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos, cu smerenie rugăm pe Cel Atotputernic să ne dăruiască tuturor sănătate sufletească și trupească, întru toate bună sporire, iar în Noul An să reverse asupra noastră și asupra lumii întregi harul păcii, al iubirii și al bucuriei duhovnicești. Întru mulți și fericiți ani!

Redacția „Telegrafului Român”

REDACTOR-ŞEF:

Î.P.S. Dr. LAURENȚIU STREZA

COLEGIUL DE REDACȚIE

Senior-editori: Pr. Academician Mircea Păcurariu; Pr. Prof. Dr. Dumitru Abrudan. **Secretar de redacție:** Dr. Emanuel Tăvală. **Membri:** Pr. Conf. Dr. Constantin Necula, Conf. Dr. Lucian Grozea, Diac. Dr. Ștefan L. Toma, Pr. Dr. Cristian Muntean, Pr. Dr. Vasile Gafton. **Responsabil ediție online:** Dr. Dragoș Boicu.

ISSN 1223-8392

ARTICOLELE ȘI CORESPONDENȚA se primesc pe adresa: Redacția „Telegraful Român”, 550179 – Sibiu, str. Mitropoliei, nr. 35; e-mail: telegrafulroman@yahoo.com. Articolele nepublicate nu se înapoiază.

ABONAMENTUL pentru anul 2018 este de 48 lei; cod IBAN RO34 RNCB 0227 0360 5879 0001. BCR Sibiu, str. Emil Cioran, nr. 1. Cod fiscal 44 79 403.

Tiparul executat la *Tipografia Șaguniana* – Sibiu